

ЗАПОРІЖЖЯ

Передумови

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які виховувалися у державних установах, виявляються слабо адаптовані до самостійного життя. Для надання допомоги таким дітям у Запоріжжі з 2008 року діє програма соціальної адаптації учнів старших та випускних класів інтернатних закладів.

На початку 2013 року спеціалісти Запорізького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, маючи на меті поліпшення методів роботи, ознайомилися з проектом, який на замовлення Міністерства соціальної політики України розробила та запровадила Міжнародна благодійна організація «Партнерство «Кожній дитині». Програма удосконалення роботи з молоддю, позбавленою батьківського піклування, та особами з числа дітей-сиріт спрямована саме на розвиток життєвих навичок уразливих дітей та підлітків, розширення мережі їх соціальних контактів. Головна мета - мотивування молодих людей до пізнання самих себе та інших, спонукання до усвідомленого життєвого вибору та відповідального ставлення до власного життя, розвиток навичок та вмій, необхідних для повноцінної

Соціальна інтеграція молоді, позбавленої батьківського піклування

соціальної інтеграції та успішного самостійного життя.

Спеціаліст Запорізького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, яка має досвід роботи з цією групою дітей, пройшла відбір серед 120 конкурсантів на навчання тренерів за програмою для молоді «Як стати успішним».

Розуміючи важливість та необхідність професійної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, фахівці Запорізького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді наприкінці 2013 року розпочали реалізацію тренінгової програми у навчальних закладах міста.

Практика

Програма для молоді «Як стати успішним» реалізовувалась як в інтернатних закладах, так і в коледжах та училищах. Зважаючи на це, спеціалісти при проведенні тренінгів орієнтувались на індивідуальну зацікавленість у розгляді окремих тем. Вони детально вивчили та модифікували підхід до деяких вправ та занять.

Цільова аудиторія курсу – молоді люди віком

від 15 до 20 років, які невдовзі розпочнуть самостійне життя, а саме: молодь, яка виходить з-під альтернативної опіки; старшокласники, які виховуються у вразливих сім'ях; активні та ініціативні молоді люди. Для проведення тренінгів було відібрано п'ять груп інтегрованого складу: 60% учасників – діти, позбавлені батьківського піклування та особи з числа дітей-сиріт, а 40% - активна молодь. «Змішані» групи були сформовані таким чином, щоб ці дві категорії молодих людей могли вільно взаємодіяти між собою, не відчуваючи відстороненості.

Тренінгова програма складається з п'яти модулів, кожен з яких налічує 4-6 тематичних занять, розрахованих на 2-3 години. Особливістю груп є відкритість: долучитись до роботи можуть й інші учасники, які мають бажання розвиватись та вчитись взаємодіяти з оточуючим середовищем.

Модулі програми побудовані таким чином,

щоб допомогти кожному учаснику групи спочатку пізнати себе, свій внутрішній світ, індивідуальні потреби і особливості, а згодом - навчитися конструктивно взаємодіяти з іншими учасниками, розуміти їх, дослухатися та врахувати їхні потреби.

Варто зазначити, що актуальним питанням для молодих людей є налагодження стосунків з коханою людиною. Для того, щоб допомогти молодим людям навчитися підтримувати довготривалі гармонійні відносини в програмі тренінгу передбачено окремий модуль, в якому особлива увага приділяється розвитку відповідальності у взаєминах між партнерами, її ролі у побудові взаєморозуміння пари.

Також важливими темами, які піднімаються в процесі роботи з молодими людьми, є питання професійного самовизначення.

Заключний етап тренінгової програми – це інтеграція набутого досвіду, тобто перенесення його у реальне життя та закріплення образу успішної молодої людини, що дозволить раціонально використовувати власні ресурси та відчувати впевненість у повсякденні.

Успішна молода людина – це людина, здатна спиратися на власний досвід та потенціал, мати особистий стрижень та при цьому надавати підтримку іншим, а в перспективі – ділитися своїм досвідом у волонтерській діяльності.

Результати

В ході реалізації програми «Як стати успішним» сім спеціалістів Запорізького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді провели тренінги для більше 50 молодих людей.

Слід зауважити, що найактивнішу зацікавленість учасників викликають питання взаємовідносин з представниками протилежної статі та питання самореалізації в обраній професії. Після групових занять молоді люди нерідко виявляють бажання отримати індиві-

дуальні консультації спеціаліста.

Продовженням цієї програми став «Проект наставництва». В його рамках до роботи з вихованцями інтернатів долучилися представники громадських організацій, які пройшли відповідну підготовку. Головним завданням проекту є закріплення за кожним учнем старших класів інтернату наставника для проведення індивідуальної роботи, спрямованої на всебічний розвиток особистості та адаптацію її до самостійного життя.

Інформація для контактів
Запорізький міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
бул. Центральний, 20
м. Запоріжжя, 69005
тел./факс 61-2339086, 236 25 94
ел.пошта: zmcsssdm@rambler.ru